

Stykke Bane, hvis man kan tænke sig, at denne Del af den sjællandske Bane, ligesom de sjællandske Baner i sin Tid, skulde give et Udbytte af 6 pCt. om Aaret, og Staten altsaa ad Aare skulde faa maaffe et udmærket Aktiv deri, vilde det være lidt løjerligt, at man havde taget 40,000 Kr. pr. Mil af Kommunerne, hvoraf de aldrig faa en eneste Dre i Rente. Men derpaa skal jeg ikke komme nærmere ind. Derimod vil jeg fremhæve, at dette Stykke Bane er vistnok et overmaade vel motiveret Anlæg, og dets Hovedsjemed er netop at supplere eller komplettere det sjællandske Jærnbaneanet, at afhjælpe et Savn, som man i mange Aar har lidt under. Set Udvalg vil der dernæst kunne være Tale om at supplere dette Banestykke med et andet, fra Høng til Tollose; hvor det skulde gaa, maa jo Udvalget om. Det forekommer mig ogsaa, at den ærede Minister har Ret i, at det ikke er værdt at blande de to Ting sammen. Naar først det Væsenligste, et Gennemgangsled fra det sydvestlige Sjælland til et Punkt paa Kallundborgbanen, er skaffet til Veje, kan man overveje, hvorledes de lokale Interesser i de paagjældende Egne kunne tilfredsstilles.

Der er kun et Spørgsmaal, som er af mere almindelig Betydning og „gennemgaaende“ Karakter, som jeg vilde ønske, at den ærede Minister kunde oplyse os om, eller i alt Fald det eventuelle Udvalg vil være opmærksom paa. Det er det Spørgsmaal, hvorvidt der ikke i den Retning, man nu foreslaar at give dette Banestykke, nemlig til Børslev, saa at det skal udmunde i Kallundborgbanen ved Børslev Station, ligger noget, der kan være til Præjudice for en Fortsættelse nord paa op gennem Ods herred, mulig ud paa Sjællands Øbde, hvorved der kan tilvejebringes den lettest mulige Forbindelse med en Del af Sylland, navnlig over Grenaa. Det er et Punkt af almindelig Betydning, som der bør tages Hensyn til, men jeg kan ikke se af Motiverne til Lovforslaget, at det er kommet til at spille nogen Rolle ved Valget af det Punkt, hvori denne Bane skal udmunde i Kallundborgbanen. Man kan sige, at det er Fremtidsudsigter, men man anlægger jo ikke Jærnbaner for i Dag eller i Morgen; der skal tages Hensyn til Fremtiden, man maa ikke præjudicere Fremtiden, og den ærede Minister vil vistnok erkende, at det er en Opgave, der maa komme til at ligge for os, om ikke i de nærmeste Dage saa ad Aare, at skaffe Ods herred en Jærnbane, ligesom det kan komme under Overvejelse, om der ikke ad den Vej over Grenaa kan skaffes en ypperlig Forbindelse mellem Sjælland og Sylland.

Naar jeg altsaa i det Hele maa erkende, at dette Lovforslag er vel motiveret, og at en stor Trang vil afhjælpes ved dets Vedtagelse, er det med saa meget større Beklagelse, at jeg har set, at den Statslaansparagraf er kommen ind i Lovforslaget, som første Gang kom frem isjor i Lovforslaget om Rystbanen. Jeg veed ikke, om jeg hørte ret, hvad den ærede Minister før sagde, om han sagde, at denne § 7 i Lovforslaget er et Principspørgsmaal, eller at den ikke er et Principspørgsmaal; den ærede Minister lod i alt Fald falde nogle Ytringer, som dog gav mig godt Haab om, at denne ullykkelige § 7, denne Klods, som den ærede Minister har bundet sit eget fortræffelige Lovforslag om Venene, kan fjernes. Den ærede Minister lod falde den Ytring, at naar man ellers kunde enes om Jærnbanen, kunde det ikke staae noget med denne § 7. Jeg ser deri ligesom i den ærede Ministers Udtalelser i Sjør i Landstinget, efter Tidenden at dømmes, at den ærede Minister ikke er nogen varm Tilhænger af at binde sin egen Jærnbane en saadan Klods om Venene. Det er nemlig Betydningen af denne § 7, ligesom det var Betydningen af den tilsvarende Paragraf, jeg tror § 5, i Lovforslaget om Rystbanen, at man her bringer det hele store finansielle Stridsspørgsmaal ind ved Behandlingen af saadanne smaa Stumper Jærnbane. Der er her Tale om en Jærnbane, ved hvilken Udgiften er 1½ Mill. eller højst 2 Mill. Kr., naar alt regnes med, en lille, yderlig lille Jærnbane, og ved et saadant lille Lovforslag skulle vi saa ind paa disse store finansielle Spørgsmaal; den kan ikke bygges, uden at vi skulle vedtage et Statslaan, noget, som vi heldigvis dog i lang Tid have været forstaaende for her hjemme. Men nu kommer den ærede Minister og byder os velvillig med den ene Haand et dejligt Stykke Jærnbane, som vi glæde os over, men samtidig kommer han med den anden Haand og siger: Maa jeg saa et Statslaan, ellers saa § ikke denne Jærnbane. Nu veed den ærede Minister lige saa godt som jeg og enhver, der har fulgt med Jærnbanevæsenet her i Landet, at undertager man de sjællandske Jærnbanners Overtagelse af Staten, hvor Beløbet var saa stort, at en saadan finansiell Foranstaltning var ganske naturlig, og naar man ser hen til alle de mange Jærnbaner, der ere byggede her i Landet i en længere Række, lad os sige i de sidste 10 Aar — jeg har en meget lang Liste over dem — skal den ærede Minister ikke kunne paavise en eneste af disse Jærnbaner, ved hvilken der er brugt den Fremgangsmaade, som man her foreslaar os at